

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДВЗО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, управління і соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

«12» вересня 2019 року, протокол № 6

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

[Signature] О. В. Алейнікова

**СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ТА
ВИХОВАННЯ № 1**

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

(шифр за ОПП – ППН.04)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація: Спеціальна освіта (за нозологіями)

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальні методики навчання та виховання» складена відповідно навчального плану освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта (за нозологіями)», спеціальності 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 «Освіта/педагогіка».

Автор-укладач робочої програми:

А.М.Висоцька, канд. пед. н., доцент кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 11 від 22 травня 2019 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.,
протокол № 6 від 12 вересня 2019 р. , *зі змінами*)

©Висоцька А.М., 2020 рік
© ДВЗО «УМО», 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 016 Спеціальна освіта Спеціалізація: Спеціальна освіта (за нозологіями)	Нормативна	
		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 180	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)		1, 2
		Семестр	
			2, 1
		Лекції	
			8
		Практичні заняття	
			12
		Самостійна робота	
			160
Індивідуальні завдання			
Вид контролю – екзамен			

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання
- для заочної форми навчання – 11% : 89%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування корекційно орієнтованого світогляду фахівця спеціальної освіти; знань методичних основ організації навчально-виховного процесу в умовах спеціального та інклюзивного закладу освіти з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями; знань спеціальних методик і новітніх технологій навчання та виховання дітей з інтелектуальними порушеннями; стимулювання до самореалізації та вдосконалення професійної майстерності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення основних категорій, понять та методів навчального курсу;
- формування уявлень про основні психолого-педагогічні засади навчання та виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- озброєння знаннями спеціальної дидактики;
- формування готовності до співпраці в умовах партнерської взаємодії з іншими учасниками процесу спеціального та інклюзивного навчання;
- формування переконань щодо можливості та необхідності позиціонування спеціальної та інклюзивної освіти осіб з обмеженими можливостями серед широкого загалу як освітян, так і пересічних громадян;

Предметом навчальної дисципліни науково-методичне забезпечення процесу навчання та виховання дітей з обмеженими інтелектуальними можливостями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- базові категорії та поняття навчального предмета;
- особливості пізнавальної діяльності учнів з інтелектуальними порушеннями;
- особливості процесу навчання та виховання учнів з інтелектуальними порушеннями;
- сутність та особливості спеціальних методик навчання та виховання дітей з інтелектуальними порушеннями;

уміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних завдань;
- керуватися у своїй діяльності надбаннями теорії і практики спеціальної освіти;
- методично грамотно організовувати навчальний та корекційно-виховний процес в умовах спеціальної та інклюзивної освіти;
- проектувати сучасний урок;
- застосовувати в практичній діяльності спеціальні методики, новітні методи, прийоми і технології навчання та виховання;
- будувати та підтримувати партнерські стосунки з іншими учасниками освітнього процесу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні засади навчання та виховання дітей з обмеженими психофізичними можливостями.

Тема 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами: загальна характеристика.

Порушення розвитку дитини та їх причини.

Соціальний розвиток «особливої» дитини. Первинні і вторинні відхилення у розвитку дитини, їх наслідки.

Особливості педагогічного коригуючого впливу на розвиток дитини з обмеженими психофізичними можливостями.

Тема 2. Особливості пізнавальної діяльності учнів з інтелектуальними порушеннями.

Особливості процесів сприймання, запам'ятовування, відтворення.

Особливості розвитку мислення.

Особливості розвитку мовлення.

Тема 3. Розвиток дитини з особливими освітніми потребами.

Розвиток вегетативної і рефлексивної сфери.

Розвиток моторно-сенсорної сфери.

Розвиток емоційно-вольової сфери.

Психомовленнєвий розвиток дитини.

Особливості соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції в соціум дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

Труднощі процесу соціалізації осіб з інтелектуальними порушеннями; їх основні причини.

Змістовий модуль 2. Основи спеціальної дидактики.

Тема 4. Предмет і методи спеціальної дидактики.

Дидактика як розділ педагогіки. Предмет і завдання дидактики.

Спеціальна дидактика як складова частина спеціальної педагогіки. Предмет і завдання спеціальної дидактики.

Особливості навчального процесу у спеціальному закладі освіти.

Дидактичні принципи та методи навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Тема 5. Педагогічна технологія і методика: сутність, структура та особливості.

Категоріальний апарат навчального курсу: освіта, виховання, навчання; абілітація, реабілітація, корекція, компенсація, декомпенсація; соціалізація та соціальна адаптація в контексті проблеми виховання підростаючої особистості.

Педагогічна технологія: сутність, структура, особливості. Новітні педагогічні технології та їх застосування у навчальному процесі.

Методика навчального предмета: сутність, структура, особливості.

Тема 6. Особливості процесу навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Зміст навчання у спеціальних закладах освіти.

Корекційна спрямованість процесу навчання дітей з інтелектуальними порушеннями

Застосування корекційних прийомів у процесі навчання дітей.

Тема 7. Принципи та методи навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основні дидактичні принципи (корекційно-розвиваючої спрямованості навчання; виховуючого навчання; науковості навчання; свідомості й активності; наочності; доступності; міцності засвоєння знань; систематичності навчання; індивідуального і диференційованого підходу).

Методи навчання, їх класифікація.

Тема 8. Урок як основна форма організації навчання.

Особливості уроку в спеціальній школі.

Основні фактори, що визначають структуру уроку.

Етапи уроку.

Типи та структура уроків.

Позаурочні форми організації навчально-виховної і корекційної роботи.

Змістовий модуль 3. Спеціальні методики викладання навчальних предметів.

Тема 9. Методика викладання української мови у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Зміст, завдання та організація навчання української мови та літератури в спеціальних закладах освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Особливості мовленнєвого розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями.

Компенсаторна та корекційна роль мовленнєвої діяльності.

Принципи та методи навчання української мови.

Структура уроку української мови.

Методика проведення добукварного періоду навчання грамоти (основні завдання періоду; розвиток усного мовлення; розвиток слухових і зорових сприймань; розвиток моторики).

Методика проведення букварного періоду навчання грамоти (основні завдання та етапи букварного періоду; навчання письма).

Методика проведення післябукварного періоду.

Труднощі при опануванні навичок читання та основні корекційні прийоми їх подолання. Формування навичок правильного, свідомого, виразного читання.

Основні завдання та організація уроків читання.

Методика роботи над художніми творами різних жанрів.

Тема 10. Методика викладання ручної праці у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Зміст, завдання та організація трудового навчання у спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Корекційна спрямованість уроків ручної праці.

Основні методи трудового навчання в молодших класах.

Формування загальнотрудових умінь і навичок на уроках трудового навчання в молодших класах.

Форми організації трудового навчання та основні типи уроків.

Урок ручної праці у спеціальному закладі освіти. Структура уроку.

Зміст та методика навчання різних видів праці (робота з папером і картоном; з текстильними матеріалами; з глиною та пластиліном; з природним матеріалом та конструктором; зміст та методика проведення сільськогосподарських робіт; зміст та методика ознайомлення з комп'ютером).

Тема 11. Методика викладання образотворчого мистецтва спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Образотворче мистецтво як навчальна дисципліна.

Зміст, завдання та організація уроків образотворчого мистецтва у спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Корекційна спрямованість образотворчої діяльності.

Види уроків образотворчої діяльності (декоративне малювання, малювання з натури, тематичне малювання).

Структура уроку образотворчого мистецтва.

Особливості методики викладання образотворчого мистецтва в спеціальних закладах освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Тема 12. Методика викладання фізкультури у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Зміст, завдання та організація уроків фізкультури в спеціальних школах для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Урок фізкультури (структура уроку; типи уроків; способи організації учнів на уроці).

Компенсаторна та корекційна роль фізичного виховання.

Особливості методики викладання фізичної культури в спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі учбового дня (гімнастика до занять, фізхвилинки на уроках, ігри та вправи на перервах).

ЛФК в системі корекційно-педагогічної роботи з подолання психо-моторних порушень в учнів.

Фактори, що впливають на формування постави і склепіння стопи у дітей.

Базовий комплекс вправ для профілактики порушень постави.

Схема побудови заняття і приклади спеціальних фізичних вправ з відновлення структури хребта наприкінці дня.

Змістовий модуль 4. Теорія і методика виховання дітей з обмеженими психофізичними можливостями.

Тема 13. Виховання як система формування особистості.

Сутність процесу виховання, його структурні компоненти.

Особливості процесу виховання дітей з обмеженими психофізичними можливостями.

Основні етапи процесу виховання.

Мета виховного процесу, суб'єкти виховання, складові виховного процесу та критерії його ефективності.

Зміст виховного процесу.

Тема 14. Організація позакласної виховної роботи в групі.

Основні вимоги до планування позакласної виховної роботи в групі.

Педагогічна діагностика. Планування. Оцінювання стану вихованості учнів.

Структура планів позакласної виховної роботи.

Тема 15. Методичне забезпечення позакласної виховної роботи в групі.

Основні принципи, методи та форми виховання.

Організація виховного процесу в групі.

Методика проведення корекційно-виховних занять.

Методика корекційно-виховної роботи з формування особистісних якостей учнів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	срс	ір		л	п	срс	ір
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>9</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні засади навчання та виховання дітей з обмеженими психофізичними можливостями.										
Тема 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами: загальна характеристика.						11	1		10	-
Тема 2. Особливості пізнавальної діяльності учнів з інтелектуальними порушеннями.						13	1	1	11	-
Тема 3. Розвиток дитини з особливими освітніми потребами.						6		1	5	-
<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>						<i>30</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>26</i>	<i>-</i>
Змістовий модуль 2. Основи спеціальної дидактики.										
Тема 4. Предмет і методи спеціальної дидактики.						5			5	-
Тема 5. Педагогічна технологія і методика: сутність, структура та особливості.						6	1		5	-
Тема 6. Особливості процесу навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.						17	1	2	14	-
Тема 7. Принципи та методи навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.						12			12	
Тема 8. Урок як основна форма організації навчання.						16		2	14	
<i>Усього годин за змістовим модулем 2</i>						<i>56</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>50</i>	<i>-</i>

Змістовий модуль 3. Спеціальні методики викладання навчальних предметів.										
Тема 9. Методика викладання української мови у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.						17	1	1	15	-
Тема 10. Методика викладання ручної праці у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями .						17	1	1	15	-
Тема 11. Методика викладання образотворчого мистецтва у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.						16		1	15	-
Тема 12. Методика викладання фізкультури у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.						15		1	14	
Усього годин за змістовим модулем 3						65	2	4	59	
Змістовий модуль 4. Теорія і методика виховання дітей з обмеженими інтелектуальними можливостями.										
Тема 13. Виховання як система формування особистості.						9	1		8	-
Тема 14. Організація позакласної виховної роботи в групі.						10		1	9	-
Тема 15. Методичне забезпечення позакласної виховної роботи в групі.						10	1	1	8	-
Усього годин за змістовим модулем 3						29	2	2	25	-
Усього годин за модулем 1						180	8	12	160	-

5. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Години	
				д	з
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні засади навчання та виховання дітей з обмеженими психофізичними можливостями.					

1.	Організація педагогічного коригуючого впливу на розвиток дитини з обмеженими психофізичними можливостями. Аналіз особливостей пізнавальної діяльності учнів із порушеннями інтелектуального розвитку.	Визначення своєрідності перебігу порушеного психічного розвитку дитини. З'ясування особливостей процесів відчуття, сприймання, пам'яті, мовлення, мислення у дітей. Аналіз структурної ієрархії розвитку дитини з особливими потребами. Набуття практичних навичок визначення суттєвих чинників успішної реабілітації дитини засобами освіти, а також основних напрямів організації педагогічного коригуючого впливу.	Оцінювання виступів із реферативними повідомленнями та участі у групових дискусіях.		2
Усього годин за змістовим модулем 1					2
<p align="center">Змістовий модуль 2. Основи спеціальної дидактики.</p>					
2.	Корекційна спрямованість процесу навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.	Розгляд особливостей процесу навчання дітей із порушеннями інтелектуального розвитку. Визначення корекційних прийомів, які доцільно використовувати при організації навчального процесу. Аналіз корекційних програм для спеціальних закладів освіти.	Взаємоконтроль. Оцінювання результатів творчої роботи в групах.		2
3.	Моделювання уроку. Особливості організації та проведення уроку в спеціальній школі.	З'ясування основних факторів, що визначають тип та структуру уроку. Набуття практичних навичок складання конспекту уроку. Аналіз нових типових освітніх програм для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку (початкова ланка).	Презентація результатів виконання індивідуальних завдань.		2
Усього годин за змістовим модулем 2					4

<p align="center">Змістовий модуль 3. Спеціальні методики викладання навчальних предметів.</p>					
4.	Методика навчального предмета: сутність, структура, особливості. Особливості методики викладання української мови та літератури, образотворчого мистецтва в спеціальних закладах освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.	Аналіз вимог державного стандарту та навчальних програм. З'ясування особливостей методики викладання укр.мови та образотворчого мистецтва у спеціальному закладі освіти. Набуття практичних навичок розроблення структури уроку.	Оцінювання результатів роботи в групах та виконання самостійної роботи		2
5.	Особливості методики викладання ручної праці та фізкультури в спеціальних закладах освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.	Аналіз особливостей методики викладання ручної праці та фізкультури у спеціальному закладі освіти. Набуття практичних навичок розроблення плану уроку.	Оцінювання результатів виконання самостійної роботи.		2
<i>Усього годин за змістовим модулем 3</i>					4
<p align="center">Змістовий модуль 4. Теорія і методика виховання дітей з обмеженими психофізичними можливостями.</p>					
6.	Мета виховного процесу, суб'єкти виховання, складові виховного процесу та критерії його ефективності. Зміст і методичне забезпечення виховного процесу.	Розгляд особливостей планування та здійсненні виховної діяльності у спеціальному закладі освіти. Аналіз програми з виховної роботи. Набуття практичних навичок планування виховної роботи в групі. Висвітлення особистого педагогічного досвіду виховної діяльності.	Оцінювання виконання тренінгових та ситуаційних завдань.		2
<i>Усього годин за змістовим модулем 3</i>					2
Разом:					12

6. Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи студентів заочної форми навчання з опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях

<i>Тема</i>	<i>Зміст</i>	<i>Год.</i>
Тема 1. Особливості психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами: загальна характеристика.	Діти з порушеннями психофізичного розвитку (загальне поняття). Порушення розвитку дитини та їх причини.	10
Тема 3. Розвиток дитини з особливими освітніми потребами.	Розвиток вегетативної і рефлекторної сфери; розвиток моторно-сенсорної сфери; розвиток емоційно-вольової сфери; психомовленнєвий розвиток дитини з порушеннями психофізичного розвитку.	5
Тема 4. Предмет і методи спеціальної дидактики.	Дидактика як розділ педагогіки. Предмет і завдання дидактики. Спеціальна дидактика як складова частина спеціальної педагогіки. Предмет і завдання спеціальної дидактики. Особливості навчального процесу у спеціальному закладі освіти. Дидактичні принципи та методи навчання дітей з обмеженими інтелектуальними можливостями.	5
Тема 5. Педагогічна технологія і методика: сутність, структура та особливості.	Основні поняття курсу: освіта, виховання, навчання; абілітація, реабілітація, корекція, компенсація, декомпенсація; соціалізація та соціальна адаптація в контексті проблеми виховання підростаючої особистості. Новітні педагогічні технології та їх застосування у навчальному процесі.	5
Тема 7. Принципи та методи навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.	Основні дидактичні принципи (корекційно-розвиваючої спрямованості навчання; виховуючого навчання; науковості навчання; свідомості й активності; наочності; доступності; міцності засвоєння знань; систематичності навчання; індивідуального і диференційованого підходу. Методи навчання, їх класифікація.	12
Тема 8. Урок як основна форма організації навчання.	Особливості уроку в спеціальному закладі освіти. Етапи уроку. Типи та структура уроків. Розподіл навчального навантаження протягом уроку. Позаурочні форми організації навчально-виховної і корекційної роботи.	14

<p>Тема 9. Методика викладання української мови у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.</p>	<p>Дидактичні основи навчання української мови та літератури.</p> <p>Принципи та методи навчання української мови в спеціальному закладі освіти.</p> <p>Структура уроку української мови.</p> <p>Методика проведення добукварного періоду навчання грамоти (основні завдання періоду; розвиток усного мовлення; розвиток слухових і зорових сприймань; розвиток моторики).</p> <p>Методика проведення букварного періоду навчання грамоти (основні завдання та етапи букварного періоду; навчання письма).</p> <p>Методика проведення післябукварного періоду.</p> <p>Труднощі при опануванні навичок читання та основні корекційні прийоми їх подолання. Формування навичок правильного, свідомого, виразного читання.</p> <p>Основні завдання та організація уроків читання.</p> <p>Методика роботи над художніми творами різних жанрів.</p>	<p>15</p>
<p>Тема 10. Методика викладання ручної праці у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.</p>	<p>Зміст, завдання та організація трудового навчання у спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.</p> <p>Основні методи трудового навчання в молодших класах.</p> <p>Форми організації трудового навчання та основні типи уроків.</p> <p>Зміст та методика навчання різних видів праці (робота з папером і картоном; з текстильними матеріалами; з глиною та пластиліном; з природним матеріалом та конструктором; зміст та методика проведення сільськогосподарських робіт; зміст та методика ознайомлення з комп'ютером).</p>	<p>15</p>
<p>Тема 11. Методика викладання образотворчого мистецтва у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.</p>	<p>Образотворче мистецтво як навчальна дисципліна.</p> <p>Корекційна спрямованість образотворчої діяльності.</p> <p>Види уроків образотворчої діяльності (декоративне малювання, малювання з натури, тематичне малювання).</p> <p>Структура уроку образотворчого</p>	<p>15</p>

	<p>мистецтва.</p> <p>Особливості методики викладання образотворчого мистецтва в спеціальних закладах освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.</p>	
<p>Тема 12. Методика викладання фізкультури у спеціальному закладі освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями.</p>	<p>Зміст, завдання та організація уроків фізкультури в спеціальних школах для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.</p> <p>Урок фізкультури (структура уроку; типи уроків; способи організації учнів на уроці).</p> <p>Компенсаторна та корекційна роль фізичного виховання.</p> <p>Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі учбового дня (гімнастика до занять, фізхвилинки на уроках, ігри та вправи на перервах).</p> <p>ЛФК в системі корекційно-педагогічної роботи з подолання психо-моторних порушень в учнів.</p> <p>Фактори, що впливають на формування постави і склепіння стопи у дітей.</p> <p>Базовий комплекс вправ для профілактики порушень постави.</p> <p>Схема побудови заняття і приклади спеціальних фізичних вправ з відновлення структури хребта наприкінці дня.</p>	14
<p>Тема 13. Виховання як система формування особистості.</p>	<p>Мета виховного процесу, суб'єкти виховання, складові виховного процесу та критерії його ефективності.</p> <p>Зміст виховного процесу.</p>	8
<p>Тема 14. Організація позакласної виховної роботи в групі.</p> <p>.</p> <p>.</p>	<p>Основні вимоги до планування позакласної виховної роботи в групі.</p> <p>Педагогічна діагностика. Планування. Оцінювання стану вихованості учнів.</p> <p>Структура планів позакласної виховної роботи.</p>	9
<p>Тема 15. Методичне забезпечення позакласної виховної роботи в групі.</p> <p>.</p> <p>.</p>	<p>Основні принципи, методи та форми виховання.</p> <p>Організація виховного процесу в групі.</p>	8
<i>Усього:</i>		160

7. Індивідуальна робота

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Формування партнерської взаємодії суб'єктів інклюзивного навчання» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.
- На практичних заняттях застосовуються:
- ситуаційні завдання;
- тренінгові завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп);
- моделюючі вправи;
- творчі завдання.

9. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань: на практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій та виконання творчих завдань.

Підсумковий контроль знань – екзамен.

10. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Еволюційне позиціонування інклюзивної освіти осіб з особливими освітніми потребами», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1).

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендована література**11.1. Базова література:**

1. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання / І.Д.Бех. – К.: ІЗМН МО України, 1998.
2. Бех І.Д. Принципи організації виховного процесу в спеціальних школах // Початкова школа. – 1995. – № 2. – с.6-8.
3. Бондар В.І. Дидактика: підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / В.І.Бондар. К.: – Либідь, 2005, 264 с.
4. Бондар В.І. Проблеми корекційного навчання у спеціальній педагогіці: Навч.посіб. – К.: Наш час, 2005. – 176 с.
5. Висоцька А.М Виховна робота (5-10 класи): Програми для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей / А.М.Висоцька. – К.: 2012. – 199 с.
6. Висоцька А.М. Організація позакласної виховної роботи в спеціальних навчальних закладах для дітей з розумовою відсталістю (5-10 класи): методичні рекомендації / А.М.Висоцька. – К.: 2012. – 106 с.
7. Вільчковський Е.С. Система фізичного виховання молодших школярів: Навч.-метод.посіб. / Е.С.Вільчковський, М.П.Козленко, С.Ф.Цвек. – К.: ІЗМН, 1998. – 232 с.
8. Гаврилушкіна О.П. О некоторых особенностях изобразительной деятельности умственно отсталых дошкольников // Дефектология, – 1972. – № 4. – С.69-72.
9. Головина Т.Н. Изобразительная деятельность учащихся вспомогательной школы. – М.: Педагогика, 1974. – 118 с.
10. Грошенков И.А. Изобразительная деятельность учащихся вспомогательной школы. – М.: Просвещение, 1982. – 168 с.
11. Дмитрієва І.В. Корекційна спрямованість естетичного виховання в старших класах допоміжної школи: Монографія. – Слов'янськ, 2008. – 373с.
12. Єременко І.Г. Дидактичні основи уроку в допоміжній школі. – К., Рад.школа, 1966. – 127 с.
13. Єременко І.Г. Організація і проведення уроку в допоміжній школі / Методичний лист. – К. – 49 с.
14. Жикина Т.С. Методика преподавания ручного труда в младших классах коррекционной школы УШ вида: Учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений / Т.С.Жидкина, Н.Н.Кузьмина. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 192 с.
15. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч.посіб. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2005. – 343 с.
16. Козленко М.П. Теорія і методика фізичного виховання / М.П.Козленко, Е.С.Вільчковський, С.Ф.Цвек. – К.: Вища школа, 1984. – 232 с.

17. Мерсіянова Г.М. Основні теоретичні засади методики трудового навчання розумово відсталих школярів (початкова ланка) / Г.М.Мерсіянова // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти колекційної роботи у спеціальній школі: Науково-методичний збірник. – Вип.11. – К.: Наук.світ, 2009. – С.180-184.
18. Мерсіянова Г.М. Професійно-трудове навчання у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах для розумово відсталих дітей: Посібник / Г.М.Мерсіянова. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 80 с.
19. Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию / Под ред.Т.С.Комаровой. – М.: Просвещение, 1991. – 255 с.
20. Мирский С.Л. Методика профессионально-трудового обучения во вспомогательной школе: Пособие для учителей / С.Л.Мирский – М.: Просвещение, 1980. – 183 с.
21. Основы обучения и воспитания аномальных детей / под ред.А.И.Дьячкова. – М.: Просвещение, 1965. – 343 с.
22. Основи спеціальної дидактики / І.Г.Єременко, К.М.Турчинська, Л.С.Вавіна, В.М.Синьов. – К.: Рад.школа, 1975. – 211 с.
23. Прикладна корекційна психопедагогіка: олігофренопедагогіка. Навчальний посібник / За ред.О.В.Гаврилова, О.В.Липи.– Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 214. – 592 с.
24. Програми з корекційно-розвиткової роботи для дітей (за нозологіями: з порушеннями зору, слуху, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями інтелектуального розвитку, з помірною розумовою відсталістю, з тяжкими порушеннями мовлення, з порушеннями опорно-рухового апарату) // <https://mon.gov.ua>
25. Перова М.Н. Методика преподавания математики в специальной (коррекционной) школе VIII вида: Учеб. для студ. дефект. фак. педвузов. — 4-е изд., перераб. — М.: Гуманит. изд. ' центр ВЛАДОС, 2001. — 408 с.: ил. — (Коррекционная 1 педагогика).
26. Реалізація оновленого змісту освіти дітей з особливими потребами: початкова ланка: Навчально-методичний посібник / Н.Б.Адамюк,Л.Є.Андрусишина, О.О.Базилевська та ін.; НАПН України, Ін-т спец.педагогіки; За ред.В.В.Засенка, А.А.Колупаєвої, Н.О.Макарчук, В.І.Шинкаренко.- Київ, 2014.– 336 с.
27. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. - Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). - К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. -238 с.
28. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: Підручник. - Частина 2. Навчання і виховання дітей. — К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009.- 224 с.
29. Спеціальна психологія / Під ред.М.П.Матвєєвої, С.П.Миронової. – Кам'янець-Подільський, 2001. – 138 с.
30. Типова освітня програма початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1-2 класів з порушеннями інтелектуального розвитку. – К.: 2019. // <https://mon.gov.ua>
31. Ульянова Т.К. Методика викладання української мови в допоміжній школі. – К.: УНДП, 1984. – 121.

11.2. Додаткова література:

1. Антонова О.Є. Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема // Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання : наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Філімонова Т. В., Тарнавська С. В., Орищенко І. О. та ін. ; наук. консультант Антонова О. Є. ; наук. ред. Березівська Л. Д.]. – Київ, 2015. – С. 8-15.

2. Бех І.Д. Виховання особистості (У двох книгах).– К.: Либідь, 2003.
3. Висоцька А.М. Педагогічні умови формування соціальної поведінки учнів з порушеннями психофізичного розвитку Зб.наук.праць Кам'янець-Подільського держ. університету: Серія соціально-педагогічна. Вип. 7 / За ред. О.В.Гаврилова, В.І.Співака.- Кам'янець-Подільський: ПП Мошинський В.С., 2007 (с. 123-126).
4. Висоцька А.М. Поведінка школяра як об'єкт процесу виховання в допоміжній школі // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спец.школі: Науково-методичний збірник: Вип.10 / За ред.В.І.Бондаря, В.В.Засенка.– К.: 2008. – с.33-40.
5. Висоцька А.М. Соціалізація у контексті проблеми виховання особистості школяра з порушеннями психофізичного розвитку Зб.наук.праць Кам'янець-Подільського держ.Університету: Серія соціально-педагогічна. Вип.10/ За ред. О.В.Гаврилова, В.І.Співака.- Кам'янець-Подільський: "Аксіома", 2008 (с. 33-37).
6. Воспитание и обучение детей во вспомогательной школе // Под ред.В.В.Воронковой.– М.: Школа-пресс.–1994.–416 с.
7. Гончаренко С.У. Методика як наука / Шлях освіти, № 1, 2000.- С.2-6..
8. Гончаренко С.У. Методика як наука (продовження. Початок у № 1, 2000) / Шлях освіти, № 2. 2000.- С.5-11.
9. Гладкая В.В. Технология и методика: сущность, структура и особенности описания (к вопросу о профессиональной компетентности учителя-дефектолога) – режим доступу: [http:// www.asabliva.by/ru/print.aspx?guid=12593](http://www.asabliva.by/ru/print.aspx?guid=12593).– 2010.
10. Діти з особливими потребами: поради батькам / В.І.Бондар, В.І.Берзін, Л.В.Борщевська та інші; За ред.: В.І.Бондаря, В.В.Засенка. – К.: Науковий світ, 2004. – 232 с.
11. Діти з особливими потребами у початковій школі: поради батькам: Книга 3 / Л.С.Вавіна, А.М.Висоцька, В.В.Жук та ін.; За ред.: В.І.Бондаря, В.В.Засенка. – К.: Наук. світ, 2006. – 212 с.
12. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. – К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»). (Лист МОН України № І/П-3626 від 30.04.10 р.).
13. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Путівник для вчителів: Навчально-методичний посібник. – К. – 2010. – 123 с.
14. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти. – К., 1996.
15. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді (наказ МОН України № 641 від 16.06.2015. // <https://zakon.rada.gov.ua>
16. Програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні.–К.: 2003.–30 с.
17. Чеботарьова О.В. Удосконалення змісту трудового навчання учнів спеціальної школи / О.В.Чеботарьова // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти колекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод.зб. – Вип.11 / За ред. В.В.Засенка. – К.: Наук. Світ, 2009. – С.291-295.

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського: // <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім.В.Сухомлинського: dnrb.gov.ua
3. Інститут спеціальної педагогіки та психології ім.М.Ярмаченка НАПНУ: <http://ispukr.org.ua/>
4. Електронна бібліотека НПУ ім.М.П.Драгоманова – www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
5. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Особлива дитина: навчання та виховання	www.csnukr.in.ua
Науковий вісник УМО. Серія:	www.umo.edu.ua/pedagoghika

педагогіка	
------------	--

6. Офіційні сайти державних установ:

<i>Назва</i>	<i>Офіційний сайт</i>
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Міністерство освіти і науки України	www.mon.gov.ua

Зміни та доповнення до робочої програми
(вносяться в процесі використання робочої програми)

Текст до внесення змін	Нова редакція	Затвердження змін
1. 2.		Протокол № _____, від «_____» _____ 201__р. Завідувач кафедри _____ (підпис)